

Střední škola Stupno

1903 - 1953

Inventář

EL NAD č.: 262
AP.: 241

Olga Čiháková, PhDr. Hana Hrachová, Ph.D.

Rokycany 2010

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archivního souboru	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru	6
III. Archivní charakteristika archivního souboru	7
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru	9
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování inventáře	10

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	11
---	----

Inventární seznam	12
--------------------------	----

Rejstříky	19
------------------	----

Tiráž	22
-------	----

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem fondu je Střední škola Stupno. Škola od svého vzniku v roce 1903 působila pod názvem Měšťanská škola pro hochy Stupno nebo také Měšťanská škola chlapecká Stupno. Od školního roku 1924/1925 začala používat název Měšťanská škola smíšená Stupno, případně název Občanská škola smíšená Stupno. Pod pojmenováním Měšťanská škola smíšená Stupno se instituce objevuje až do školního roku 1940/1941, paralelně se od roku 1939 používal také název Bürgerschule in Stupno. Od školního roku 1941/1942 však již byl v důsledku reformy název změněn na Hlavní škola Stupno (Hauptschule in Stupno). Po válce se škola nakrátko vrátila k původnímu označení Měšťanská škola smíšená Stupno, ve školním roce 1948/1949 se přejmenovala na Střední školu Stupno.

Povinnou školní docházku uzákonil všeobecný školský řád z 6. prosince 1774, podle něhož byly vytvořeny tři typy škol – triviální, hlavní a normální. Dne 14. května 1869 vyšel zákon o všeobecné povinné školní docházce, který modernizoval předpisy z počátku století (1805). Škola byla oddělena od církve, dozor nad školami přešel na stát, ostatní správa na nově zakládané školní rady. Do škol byli připuštěni žáci různého vyznání, církvím zůstalo jen vyučování náboženství. Školní docházka byla prodloužena na osm let. Školy obecné se měly zřizovat všude, kde „v okruhu jedné hodiny po dobu nejméně 5 let žije více než 50 dětí“. Obcím zůstalo hospodářské zajištění škol, učitele platil stát. Zákon stanovil zásady vyučování na školách národních, čímž byly míněny jak školy obecné, tak nově vznikající školy měšťanské. Měšťanské školy měly ve třech ročnících poskytovat vzdělání těm, kdo absolvovali obecnou školu a chtěli pokračovat v dalším studiu.

Myšlenka na zřízení měšťanské školy ve Stupně se objevila již na konci 19. století. Povolení ke zřízení tohoto typu školy ve Stupně vydala Okresní školní rada v Rokycanech 11. března 1901 (čj. 830). Ovšem rozhodnutím datovaným 27. květnem 1901 zamítla přístavbu stávající školy a tím v podstatě oddálila otevření školy, neboť bylo třeba vybudovat zcela nový školní objekt. Nová škola se pro žáky otevřela ve školním roce 1903/1904, slavnostně vysvěcena byla 15. listopadu 1903. Kolaudace se konala až 9. května 1904. Jedná se o budovu čp. 62, kde vyučování probíhá dodnes.

Prvním ředitelem měšťanské školy se stal Jan Kypta, původem z Kožlan. Jako druhý učitel nastoupil Jan März, který předtím působil jako řídící ve Zvíkovci.

V prvním školním roce docházelo do školy 71 žáků z obvodu tvořeném Stupnem, Vranovem, Kříšemi, Bezděkovem, Všenicemi, Březinou, Vranovicemi, Střapolí, Sedleckem, Smědčicemi, Bušovicemi, Chrástem, Novou Hutí, Dolany, Nadryby a Darovou. Počet žáků pozvolna stoupal a byly otvírány nové třídy, ve školním roce 1908/1909 bylo zapsáno 108 dětí. Ve školním roce 1913/1914 do lavic poprvé usedly i dívky, z celkem 129 žáků školy jich bylo 23.

Po válce se ve školním roce 1921/1922 na školu zapsalo 163 žáků, z toho 116 chlapců a 47 dívek. V následujícím školním roce vystřídal dosavadního onemocnělého ředitele školy Kyptu

Karel Suchopár. Situace byla nakonec vyřešena penzionováním Jana Kypty na konci června 1923. Novým ředitelem byl v konkurzu vybrán František Pavelec. V této době již do celkem 5 tříd stupenské měšťanky docházelo 132 chlapců a 92 dívek. Běžné v té době bylo i to, že jednotlivé ročníky měly dvě třídy (A a B). Ve školním roce 1924/1925 sem již docházelo 252 dětí. F. Pavelec vedl školu pouhé dva roky a poté byl penzionován. Prozatímním ředitelem se stal V. Jeníček. Definitivním ředitelem školy byl od 1. 3. 1926 jmenován Jindřich Svoboda. Emeritní ředitel Jan Kypta zemřel 6. května 1926 a jeho pohřbu se zúčastnili učitelé i někteří žáci.

Ve školním roce 1928/1929 do školy docházelo celkem 93 chlapců a 65 dívek. Počet žáků v prvním ročníku nedosáhl 71, proto byla zřízena pouze jedna třída. Dosavadní zatímní pobočka při první třídě byla dnem 31. srpna 1928 uzavřena na základě rozhodnutí zemské školní rady. Od 1. srpna 1929 se stal definitivním ředitelem školy Josef Dienstbier.

Výnosem zemské školní rady z 20. července 1932 bylo opět povoleno zřídit zatímní pobočné třídy v prvním a druhém ročníku. Podle pokynu ministerstva školství a národní osvěty z 18. května 1938 (čj. 66981/38-I/2) se Měšťanská škola Stupno stala újezdní měšťanskou školou. Školní újezd tvořily obce Stupno, Vranov, Kříše, Všenice, Bezděkov, Březina, Vranovice, Střapole a Sklená Huť. V důsledku toho byla zřízena i nová újezdní školní rada. V září 1939 nastoupilo do zdejší školy celkem 332 žáků, z toho 171 chlapců a 161 děvčat. Zemská školní rada opět povolila vznik dvou poboček, měšťanská škola měla tedy v tomto školním roce 8 tříd. Již v tomto období vedl školu nový ředitel Antonín Synek, který vystřídal Josefa Dienstbiera, jenž odešel do penze.

Během války bylo přerušováno vyučování, neboť v budově bylo částečně ubytováno německé vojsko. Ve školním roce 1939/1940 naposledy školu řídil Antonín Synek, následně ho nahradil František Ježek.

Podle školského zákona č. 95/1948 Sb. došlo ke sjednocení sítě škol. Děti od tří let chodily do mateřské školy, od šesti let navštěvovaly první stupeň - národní školu. Od jedenácti let pak přecházely na druhý stupeň, tzv. střední školu. Po ní následoval třetí stupeň, jímž byly školy a učiliště, kam docházela mládež od 15 let.

Po pěti letech následovala změna v podobě školského zákona č. 31/1953 Sb., podle něhož existovaly školy mateřské, všeobecně vzdělávací, kam byly zahrnuty osmileté a jedenáctileté školy, školy pro mládež vyžadující zvláštní péči, státní pracovní zálohy - učňovské školy, odborné školy a vysoké školy. Základním typem se stala osmiletá střední škola.

Ve školním roce 1952/1953 odešel ze Stupna ředitel František Ježek, jehož nahradil Jaroslav Slapnička. Na základě zákona 31/1951 Sb. také došlo od školního roku 1953/1954 ke sloučení dosavadní samostatné Střední školy Stupno a Národní školy Stupno ve školu jedinou, a to Střední osmiletou školu Stupno. Ve čtvrtek 27. srpna 1953 byla předána správa Národní školy Stupno odstupujícím ředitelem Jaromírem Hanzlíčkem řediteli osmileté střední školy Jaroslavu

Slapničkoví.

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

První návštěva archiváře u původce proběhla 12. srpna 1954. Vyskartovány tentokrát nebyly příliš cenné materiály, do sběru putovaly třídní knihy, oběžníky, zdravotní záznamy, písemné zkoušky či agenda ředitele. Písemnosti označené znakem A archiv opět ze stejných kapacitních důvodů nepřevzal. Prakticky stejně proběhla i prohlídka v roce 1958, kdy archiv nepřevzal z důvodu prostoru nic. Povoleno bylo vyskartovat podací deníky s odůvodněním, že k nim není žádný písemný podklad (korespondence).

Písemnosti školy se do archivu dostaly teprve v roce 1966, kdy byla provedena v pořadí již třetí prohlídka. Po ní archiv převzal katalogy z let 1876 - 1953 (obecné i měšťanské školy). Protokol není označen číslem jednacím, číslo přírůstku 79.

V květnu 1998 se uskutečnilo skartační řízení u Základní školy Stupno (čj. SOkA-238/IV-98, č. př. 27/98), při němž byla do archivu odevzdána kronika z let 1903 - 1940 a třídní výkazy vzniklé po roce 1945.

Fond není dochován v úplnosti, chybí některé katalogy žáků.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Fond obsahuje zejména katalogy žáků, z nichž je možno získat řadu údajů o činnosti školy. Školní kronika z let 1903 - 1940 přináší kromě obvyklých pasáží také válečné vzpomínky učitelů Karla Suchopára, V. Jeníčka a J. Lukeše. Posledně jmenovaný se dostal do Itálie, na Balkán a do Albánie, odkud pochází celkem 20 fotografií vylepených na stranách 108 - 114. Dále do ní byly ve třicátých letech pravidelně vleповány skupinové fotografie žáků jednotlivých tříd i s jejich učiteli.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování inventáře

Fond Střední škola Stupno uspořádala Olga Čiháková ve Státním okresním archivu v Rokycanech v říjnu 2009. Inventář sestavila Hana Hrachová.

Rokycany, 17. 3. 2010

Olga Čiháková
Hana Hrachová

Seznam použitých pramenů a literatury

Cironis Petros a kol., Socialistické Rokycansko. Rokycany 1986

Kolektiv autorů, Politický a školní okres rokycanský, Rokycany 1898

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
---------	---------------	---------------	--------------

I. Knihy

I. 1 Zápisy z pedagogických rad a jiných orgánů

1	Zápisy pedagogické rady (15. 9. 1903 - 27. 10. 1908)	1903 - 1908	K 1
2	Zápisy pedagogické rady (23. 11. 1908 - 14. 7. 1915)	1908 - 1915	K 2
3	Zápisy pedagogické rady (16. 9. 1915 - 21. 6. 1926)	1915 - 1926	K 3
4	Zápisy pedagogické rady (2. 9. 1927 - 1. 9. 1933)	1927 - 1933	K 4
5	Zápisy pedagogické rady (1. 9. 1933 - 10. 6. 1938)	1933 - 1938	K 5
6	Zápisy pedagogické rady (1. 9. 1938 - 7. 12. 1944)	1938 - 1944	K 6
7	Zápisy pedagogické rady (26. 1. 1945 - 11. 6. 1948)	1945 - 1948	K 7

I. 2 Knihy evidenční

8	Katalog I. třídy	1904 - 1905	K 8
9	Katalog II. třídy	1904 - 1905	K 9
10	Katalog I. třídy	1905 - 1906	K 10
11	Katalog II. třídy	1905 - 1906	K 11
12	Katalog III. třídy	1905 - 1906	K 12
13	Katalog I. třídy	1906 - 1907	K 13
14	Katalog II. třídy	1906 - 1907	K 14
15	Katalog III. třídy	1906 - 1907	K 15
16	Katalog I. třídy	1907 - 1908	K 16
17	Katalog II. třídy	1907 - 1908	K 17
18	Katalog III. třídy	1907 - 1908	K 18
19	Katalog I. třídy	1908 - 1909	K 19

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
20	Katalog II. třídy	1908 - 1909	K 20
21	Katalog III. třídy	1908 - 1909	K 21
22	Katalog I. třídy	1909 - 1910	K 22
23	Katalog II. třídy	1909 - 1910	K 23
24	Katalog III. třídy	1909 - 1910	K 24
25	Katalog I. třídy	1910 - 1911	K 25
26	Katalog II. třídy	1910 - 1911	K 26
27	Katalog III. třídy	1910 - 1911	K 27
28	Katalog I. třídy	1911 - 1912	K 28
29	Katalog II. třídy	1911 - 1912	K 29
30	Katalog III. třídy	1911 - 1912	K 30
31	Katalog I. třídy	1912 - 1913	K 31
32	Katalog II. třídy	1912 - 1913	K 32
33	Katalog III. třídy	1912 - 1913	K 33
34	Katalog I. třídy	1913 - 1914	K 34
35	Katalog II. třídy	1913 - 1914	K 35
36	Katalog III. třídy	1913 - 1914	K 36
37	Katalog I. třídy	1914 - 1915	K 37
38	Katalog II. třídy	1914 - 1915	K 38
39	Katalog III. třídy	1914 - 1915	K 39
40	Katalog I. třídy	1915 - 1916	K 40
41	Katalog II. třídy	1915 - 1916	K 41
42	Katalog III. třídy	1915 - 1916	K 42
43	Katalog I. třídy	1916 - 1917	K 43
44	Katalog II. třídy	1916 - 1917	K 44
45	Katalog III. třídy	1916 - 1917	K 45

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
46	Katalog I. třídy	1917 - 1918	K 46
47	Katalog II. třídy	1917 - 1918	K 47
48	Katalog III. třídy	1917 - 1918	K 48
49	Katalog I. třídy	1918 - 1919	K 49
50	Katalog II. třídy	1918 - 1919	K 50
51	Katalog III. třídy	1918 - 1919	K 51
52	Katalog I. třídy	1919 - 1920	K 52
53	Katalog II. třídy	1919 - 1920	K 53
54	Katalog III. třídy	1919 - 1920	K 54
55	Katalog I. třídy	1920 - 1921	K 55
56	Katalog II. třídy	1920 - 1921	K 56
57	Katalog III. třídy	1920 - 1921	K 57
58	Katalog I. třídy	1921 - 1922	K 58
59	Katalog II. třídy	1921 - 1922	K 59
60	Katalog III. třídy	1921 - 1922	K 60
61	Katalog IV. třídy	1921 - 1922	K 61
62	Katalog I. - IV. třídy	1922 - 1924	K 62
63	Katalog I. - IV. třídy	1924 - 1925	K 63
64	Katalog I. - IV. třídy	1925 - 1926	K 64
65	Katalog I. A	1926 - 1927	K 65
66	Katalog I. B	1926 - 1927	K 66
67	Katalog II. A	1926 - 1927	K 67
68	Katalog II. B	1926 - 1927	K 68
69	Katalog III. třídy	1926 - 1927	K 69
70	Katalog IV. třídy	1926 - 1927	K 70
71	Katalog I. A	1927 - 1928	K 71

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
72	Katalog I. B	1927 - 1928	K 72
73	Katalog II. A	1927 - 1928	K 73
74	Katalog II. B	1927 - 1928	K 74
75	Katalog III. třídy	1927 - 1928	K 75
76	Katalog IV. třídy	1927 - 1928	K 76
77	Katalog I. třídy	1928 - 1929	K 77
78	Katalog II. A	1928 - 1929	K 78
79	Katalog II. B	1928 - 1929	K 79
80	Katalog III. třídy	1928 - 1929	K 80
81	Katalog I. A	1929 - 1930	K 81
82	Katalog I. B	1929 - 1930	K 82
83	Katalog II. třídy	1929 - 1930	K 83
84	Katalog III. třídy	1929 - 1930	K 84
85	Katalog I. A	1930 - 1931	K 85
86	Katalog I. B	1930 - 1931	K 86
87	Katalog II. třídy	1930 - 1931	K 87
88	Katalog III. třídy	1930 - 1931	K 88
89	Katalog IV. třídy	1930 - 1931	K 89
90	Katalog I. A	1931 - 1932	K 90
91	Katalog I. B	1931 - 1932	K 91
92	Katalog II. A	1931 - 1932	K 92
93	Katalog II. B	1931 - 1932	K 93
94	Katalog III. třídy	1931 - 1932	K 94
95	Katalog I. A	1932 - 1933	K 95
96	Katalog I. B	1932 - 1933	K 96
97	Katalog II. A	1932 - 1933	K 97

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
98	Katalog II. B	1932 - 1933	K 98
99	Katalog III. třídy	1932 - 1933	K 99
100	Katalog I. A	1933 - 1934	K 100
101	Katalog I. B	1933 - 1934	K 101
102	Katalog II. A	1933 - 1934	K 102
103	Katalog II. B	1933 - 1934	K 103
104	Katalog III. A	1933 - 1934	K 104
105	Katalog III. B	1933 - 1934	K 105
106	Katalog I. A	1934 - 1935	K 106
107	Katalog I. B	1934 - 1935	K 107
108	Katalog II. A	1934 - 1935	K 108
109	Katalog II. B	1934 - 1935	K 109
110	Katalog III. A	1934 - 1935	K 110
111	Katalog III. B	1934 - 1935	K 111
112	Katalog I. A	1935 - 1936	K 112
113	Katalog I. B	1935 - 1936	K 113
114	Katalog II. A	1935 - 1936	K 114
115	Katalog II. B	1935 - 1936	K 115
116	Katalog III. A	1935 - 1936	K 116
117	Katalog III. B	1935 - 1936	K 117
118	Katalog IV. třídy	1935 - 1936	K 118
119	Katalog I. - IV. třídy	1936 - 1937	K 119
120	Katalog I. - IV. třídy	1937 - 1938	K 120
121	Katalog I. - IV. třídy	1938 - 1939	K 121
122	Katalog I. - IV. třídy	1939 - 1940	K 122
123	Katalog I. - IV. třídy	1940 - 1941	K 123

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
124	Katalog I. - IV. třídy	1941 - 1942	K 124
125	Katalog I. - IV. třídy	1942 - 1943	K 125
126	Katalog I. - IV. třídy	1944 - 1945	K 126
127	Katalog I. - IV. třídy	1945 - 1946	K 127
128	Katalog I. - IV. třídy	1946 - 1947	K 128
129	Katalog I. - IV. třídy	1947 - 1948	K 129
130	Katalog I. - IV. třídy	1948 - 1950	K 130
131	Katalog I. - IV. třídy	1950 - 1951	K 131
132	Katalog I. - IV. třídy	1951 - 1952	K 132
133	Katalog I. - IV. třídy	1952 - 1953	K 133
134	Inventář učebních pomůcek	1905 - 1927	K 134
135	Inventář školy	1925 - 1929	K 135
136	Inventář a katalog školní knihovny	1923	K 136

I. 3 Knihy ostatní

137	Kronika školy (obsahuje celkem 63 vlepěných fotografií: albánský školní inspektor Derviš Hima Bey; chlapecká a dívčí škola v Tiraně; 4 snímky mešity Solimana Paši v Tiraně (celkový pohled, hodžové, vchod, nástěnná malba); Kološ; baraz Šjak u Drače; Kruja; albánská svatba v Küküsu; albánské mohamedánky na cestě Vora; kvetoucí brambořík; děvčata z cikánské čtvrti nesoucí vodu z řeky; sněhové pole pod Prisangem v Korutanech; Cortina d'Ampezzo (pohled na kostel); Dolomity; 43 skupinových fotografií učitelů a žáků)	1903 - 1940	K 137
-----	--	-------------	-------

II. Spisový materiál

II. 1 Registrurní pomůcky

138	Podací protokol (14. 9. 1903 - 27. 7. 1912)	1903 - 1912	R 1
139	Podací protokol (28. 7. 1912 - 8. 11. 1921)	1912 - 1921	R 2

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
II. 2 Spisy			
140	Protokoly o převzetí správy školy	1925 - 1940	N 1
141	Statistické výkazy o stavu školy	1918 - 1948	N 1
142	Přestavba školy (včetně plánu přízemí)	1940	N 1

Rejstřík věcný

fotografie	137
mešita	137
Rom	137

Rejstřík osobní

Bey, Hima Derviš, školní inspektor

Rejstřík místní

Cortina d´Ampezzo, Itálie	137
Dolomity, Itálie	137
Drač, Srbsko	137
Kološ, Srbsko	137
Korutany, Rakousko	137
Küküs, Albánie	137
Prisang, Rakousko	137
Tirana, Albánie	137
Vora, Albánie	137

Tiráž

Název archivní pomůcky: Střední škola Stupno
Značka fondu: SŠ Stupno
Časový rozsah: 1903 - 1953
Počet evidenčních jednotek: 140 (úředních knih 137, podací deníky 2, karton 1)
Počet inventárních jednotek: 142
Rozsah v bm: 1,37
Stav ke dni: 17. 3. 2010
Zpracovatel(é) archivního
souboru: Olga Čiháková
Zpracovatel(é) archivní
pomůcky: Hana Hrachová
Počet stran: 22
Počet exemplářů: 5 (v SOKA Rokycany 3)
Schválil: PhDr. Hana Hrachová, PhD.
dne 18.3. 2010 - č.j. SOAP/070 - 0155/2010